

Katedra trestního práva

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Libora Janků „Pachové stopy a jejich použití v trestním řízení“

Předložená rigorózní práce obsahuje 101 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, pěti kapitol a závěru. Okruh použité literatury je poměrně obsáhlý, přiměřený zvolenému tématu a zahrnuje i práce zahraničních autorů. Práce je doplněna řadou zajímavých a ilustrativních příloh. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce splňuje předložená rigorózní práce všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své rigorózní práce zvolila problematiku rozhodně netradiční, avšak současně poměrně obtížnou, která v teorii i v praxi vyvolává řadu sporů a diskusí.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje cíl své práce, podává dále stručný avšak mimořádně zajímavý přehled vývoje kriminalistické odorologie.

Následující dvě kapitoly práce jsou věnovány kriminalistickým aspektům zkoumané problematiky, tj. odorologickým stopám metodám jejich zkoumání. Obecný výklad o kriminalisticky relevantních stopách logicky předchází výkladu o stopách odorologických a o metodách identifikace pachů. Autor zde vhodně čerpá z použité literatury, zjištěné poznatky konfrontuje a třídí.

Další dvě kapitoly práce se zabývají důkazním významem odorologických stop v trestním řízení a úvahami de lege ferenda. Autor se předně věnuje de lege lata problematice snímání pachových stop v rámci ohledání a rovněž i problematice snímání srovnávacích pachových stop od podezřelého či obviněného. Zde upozorňuje na zajímavou otázku, zda jde o úkon směřující ke zjištění totožnosti osoby (§ 114 odst. 3 tr. ř.) nebo o odběr „jiného biologického materiálu“ (§ 114 odst. 3 tr. ř.). Autorovo řešení je patrně správné. Další problém, který autor řeší, je vynutitelnost strpení takového úkonu pořádkovou pokutou nebo překonáním odporu. Zde je řešení, které přijal Ústavní soud v roce 2006 poněkud sporné. Dále se autor podrobně zabývá průběhem identifikace a rovněž i protokolací prováděného úkonu. Souhlasit lze s jeho názorem na důkazní nepoužitelnost tzv. konspirativně odebrané pachové stopy. Dále autor velmi podrobně analyzuje jednotlivá rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a nálezy Ústavního soudu ČR, které se důkazním významem srovnávání pachových stop zabývaly. Autorovy výhrady, které vznášejí proti názoru Nejvyššího soudu ČR, dle něhož obhájce nemá nárok účastnit se odběru srovnávací pachové stopy a následné identifikace, jsou rozhodně důvodné. Zajímavé poznatky ze zahraničí (USA, Polsko, Nizozemí, Slovensko) pak autor uvádí v další části své práce. Upozornění na některá

úskalí odborných vyjádření je rovněž namístě. Velmi pěkně je zpracována partie týkající se podrobného rozboru judikatury Nejvyššího soudu ČR a nálezů Ústavního soudu ČR, které se zabývají meritorně jednak identifikací pachových stop jako důkazu v trestním řízení a jednak podmínkami a předpoklady této identifikace. Autor se zde neomezil na jejich reprodukci, ale tyto názory kriticky hodnotí a zobecňuje.

V závěru své práce autor shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl. Rozhodně zajímavý je zde názor na absenci pachové stopy jako osvobozujícího důkazu. Autor se kloní k závěru, že identifikace pachových stop by měla být toliko operativně-pátrací metodou a nikoliv důkazem v trestním řízení. Je to stanovisko jistě diskusní, nicméně autor pro svůj názor uvádí důvody, které rozhodně nejsou opominutelné. Pro případ akceptace důkazu identifikací pachových stop v trestním řízení autor doporučuje výslovnou úpravu této metody v trestním řádu, umožnění účasti obhájce obviněného při tomto úkonu a respektování některých dalších kriminalistických požadavků. S těmito závěry lze rozhodně souhlasit.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autor prokázal hlubokou zvolené problematiku a jejích širších souvislostí. Podrobně se seznámil s dosavadním literárním zpracováním předmětné materie u nás i v zahraničí a rovněž s relevantní judikaturou i s nálezy Ústavního soudu. Svá stanoviska formuluje jasně a podkládá je věcnými argumenty. Autor prokázal způsobilost odborné tvůrčí práce. Předložená rigorózní práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohl blíže vyjádřit k otázce, zda lze zpracovatele odborného vyjádření v řízení před soudem vyslechnout, příp. v jakém procesním postavení.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě práce a úspěšné ústní zkoušce byl Mgr. Liboru Janků udělen titul doktora práv.

V Praze dne 15.5.2008

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant